

Дарина Григорова. Чуждите бази не са гаранция за сигурност. Интервю на Светла Василева. Дума, 25.08.2016

Дарина Григорова. Чуждите бази не са гаранция за сигурност. Интервю на Светла Василева. - Дума, 25 август 2016 г., брой 194 (7496), с. 11.

<http://www.duma.bg/node/130601>

[Чуждите бази не са гаранция за сигурност](#)

От нас зависи как ще се възползваме от руско-турската преგრѝдка, казва историчката

[Светла Василева](#)

Снимка Благовеста Цветкова

Дарина Григорова завършва история в СУ "Св. Кл. Охридски", има втора специалност френски език и литература. През 2002 г. защитава докторат по история. Автор е на повече от 50 научни публикации и на книгите "Свобода и самодържавие", "Евразийството в Русия" и "Империя феникс". Преподавател в Историческия факултет на СУ и ръководител на евразийския център "Via Evrasia".

"Докато русофобията се култивира в Европа, няма да има мир, а подготовка за война"

- Доц. Григорова, САЩ и ЕС наложиха санкции на Русия, които удължават няколко пъти. Въпреки тях американците направиха милиардна сделка за ракетни двигатели, които купиха от руснаците. Излиза, че лицемерието на Америка го плащат европейците. Кой губи и кой печели покрай казуса "Украйна"? - Политиката на САЩ към санкциите е прагматична, примерът с руските ракетни двигатели е показателен, защото от тях пряко е зависима американската космическа индустрия. Първоначално и те бяха попаднали в забранения списък от 2014 г., но бързо го редактираха в американска полза. Русия откликва на американските си партньори във взаимноизгодни сделки, но като цяло сблъсъкът със САЩ е сериозен и примерите на взаимодействие са по-малко от обратните. Санционната политика на ЕС е идеологическа (в духа на евроатлантическия "Капитал"), Украйна е само поводът, причината е в подчинената роля на Брюксел спрямо Вашингтон, който налага на европейците да се самоампутират, отказвайки се от руския пазар и суровини. Зависимостта се познава по броя на американските военни бази, погледнете инфраструктурата им на европейската карта и особено в най-мощната икономически държава Германия и ще си онагледите веднага геополитическата недостатъчност и несъстоятелност на ЕС, а оттук и кой губи, и кой печели.- Какви са прогнозите ви относно отношенията Русия-Украйна?- Избягвам да правя прогнози, разчитам на историческия рефлекс, който стъпва на вече случили се факти. За момента руско-украинските отношения са изострени до крайност, прекъснати са икономическите, културните, обществените и до голяма степен политическите връзки. Последните се крепят само на руската заинтересованост все пак да се стигне до реализиране на конституционната реформа за децентрализация, която да гарантира сигурността и правата на непризнатите републики в Донбас и целостта на Украйна, защото Русия няма полза от фрагментирането ѝ. Украйна се военизира, струпва оръжие по границата с ДНР и ЛНР, обстрелва всекидневно Донецк и околностите му, жертвите не спират, което отдалечава необратимо Донбас от Киев. Разломът между майданския Киев и Източна Украйна е дълбоко идеен. Киев толерира не само националистката политика, но и украинските нацисти. Конкретен пореден пресен пример е тържественото поклонение на останките на членове на СС "Галичина", на което ветерани есесовци (не националисти просто, есесовци, идейни нацисти) бяха наречени "хлопци-соколи". Майданът е плод и на нацистки реваншизъм, толериран от Европа, защото е русофобски. Религиозният разлом между православни и униати, както и вътре в Украинската православна църква, също е болезнен симптом на украинската криза. Украинците от УПЦ (МП) извървяха това лято своя Кръстен ход, рискувайки живота си наред директни заплахи от националисти, оплювани от украинските медии и от руските им либерални колеги в "путинизъм", "пета колона" и прочее познати ни клейма. Това е другата Украйна, анонимната, тихата, мнозинството, подчинено политически на майдана, но

духовно независимо и с достойство.- Украинската криза беше използвана като повод да се заговори за Русия като за "агресор". Български политици не останаха назад и заговориха за Русия като заплаха. Заплашва ли ни Русия? - Добре е да се напомня, че западното внушение за Русия като "агресор" в сериозни европейски издания избуя с естетиката на Студената война по време на подготовката на олимпиадата в Сочи и преди присъединяването на Крим, което сега се използва като основен антирусски аргумент. Руската "заплаха" е медийна "реалност" за дрогиране предимно на западноевропейците, които трябва да преглътнат бъдещото трансатлантическо споразумение, с което ще се лишат от суверенитет - не само икономически, но и в сферата на съдебната система. В България за "руска агресия" дуднат монотонно и неубедително, защото и те не си вярват, малцина бивши комсомолци, част от които със своеобразно агентурно минало отпреди демокрацията. Медийният комфорт на "заплашените" от Русия е осигурен политически поради тежката зависимост на властта отвън - пак се ориентирайте по базите, по това кой пази небето ни. - Турция изненадващо тръгна на сдобряване с Русия. Какво наложи този ход?- Турция пострада и все още търпи значителни загуби от руските санкции, ударили не само по туристическия бизнес, но по строителния (прекъснати са сериозни проекти с дългогодишно турско участие), както и по селскостопанския (между другото и след затоплянето Русия не отмени ембаргото за турски стоки, защото съживява руските производители, което е красноречиво). Русия има дългосрочни енергийни интереси, но и те за момента остават проектни и то орязани - например "Турският поток" от четири предвидени разклонения остана с едно, т.е. газ само за Турция, но не и за Европа, което е неизгодно за "Газпром". Наред с икономическите и даже по сила надделяващи са геополитическите интереси въпреки разногласията по Сирия. Турция без Русия и Иран не може да се справи с кюрдската опасност от сепаратизъм, докато за руската страна Турция е предпочитана като дестабилизираща отвътре НАТО и оттук стабилизираща руските позиции в Черно море. Възродените мечтания сред част от руските консерватори за "евразийска ос" Турция-Иран-Русия са римейк от началото на века, но нямат основания, защото Близкият изток вече е подпален и изненадите тепърва предстоят.- Вие следите отблизо случващото се в Русия. Как руснаците приемат затоплянето на отношенията с Турция?- Руското отношение към турците въпреки военните конфликти, които общо сумират 90 г., т.е. почти век непрекъсната война, е лежерно до приятелско, като на империя към империя. Конкретно след показното убийство на руския пилот реакцията беше силно негативна, тя остава непроменена и сега след затоплянето, и не може да се компенсира от слабия процент руски туристи, рискували да се завърнат в любимите курорти, от които обаче ги отблъсна бързо интензитетът на терористичните атаки, вече непредсказуеми и повсеместни. Турция не е била никога фиксация за руското самочувствие, руснаците се мерят със САЩ и там вече емоциите са идеологизирани и трайни.- България има на границата си заплаха от юг от ислямизирана и авторитарна власт. Ако, теоретично, бъдем нападнати, досега сме били защитавани от Русия. Какво е мястото на България в уравнението Русия-Турция-България, днес? - Не само на юг, ислямизиране има и в самата България, както и на Балканите в съседна Македония, за Косово да не говорим, това е многостранна заплаха и отдавна трансгранична. Авторитарната власт в Турция е стабилизиращ фактор, който може да овладее със сила центробежните сили във вътрешността си. Спомнете си авторитарните режими, свалени от т.нар. арабска пролет, именно те удържаха наплива на северноафриканци към Южна Европа - Либия беше такава бариера, Ирак при Саддам беше носеща колона на близоизточния регион. За теоретично нападение отвсякъде, не само от юг, би трябвало да разполагаме с практически планове от нашите военни, защото чуждите бази не са гаранция за сигурност, а обратното. Русия няма сили да защити Донбас, защо очаквате да жертва жизнени сили за нас, веднъж вече го е правила, втори път едва ли. Вярно е, че стратегически ние сме по-важни като местоположение - не само заради пътя на тръбите, който е водещ въпреки цинизма, но и като портал на Балканите между Ориента и Запада. От нас обаче зависи как ще се възползваме от руско-турската прегръдка (или пехливанско заключване според ситуацията), защото тя ще остане неизменна - такава е съдбата на съседите. Когато руско-турските отношения са добри, Москва може да оказва положително влияние на Анкара, благоприятно за нас. Когато са влошени, Москва пак може да бъде пробългарска със засилена руска активност на Балканите срещу турската такава - въпрос на ситуиране, но не става наготово. Става с усилия, гъвкавост (не на гръбнака, а на въображението чрез дипломатически многоходови комбинации), и най-вече с последователна национална позиция от българска страна независимо от партийното надмощие в конкретното правителство. Дотук само пожелания, но поне сме в сферата на теорията.- Ще ни защитят ли новите ни съюзници от Турция?- Турция разполага с "миграционно оръжие", това е нов термин, но е пределно ясен. НАТО не може да защити ЕС нито от мигрантите, нито от терористичните актове, т.е. от варваризирането на Европа в нов Близък изток. Сдържачи за Турция могат да бъдат Русия и Иран, защото са регионално обвързани. Ще ни защитят ли нашите военни от Турция? - В каква посока ще се развият отношенията Русия-САЩ-Турция?- Турция е между Русия и САЩ не по-малко отколкото и ние, и ЕС, и Украйна, и Сирия... Да продължавам ли списъка и колко от изброените страни са в гражданска война (активна, латентна) или пред такава? Колкото по-скоро се разберат двете глобални сили, толкова по-добре за всички. Изходът не случайно бе изречен в прав текст от Сергей Лавров този месец: "Вашингтон трябва да се избави от русофобията, за да подобри отношенията си с Москва". Ключовата дума е "русофобия". Докато русофобията се култивира в Европа, няма да има мир, а подготовка за война.